

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: C.N.C.D.@C.N.C.D..org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 602
din 15.10.2008**

Dosar nr.: 399/2008

Petiția nr.: 7155 din data de 21.05.2008

Petent: N I , C C , P N T ,

R A

Obiect: tratament discriminatoriu instituit prin prevederile legii nr. 223/2007 și normele metodologice de aplicare a legii nr. 223/2007 sub aspectul stabilirii pensiei în raport cu prevederile legale privind pensia militară, potrivit legislației în materie

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petenților

I.1.1. O G , reprezentant ales al petenților, cu domiciliul de corespondență în

II. Obiectul sesizării

2.1. Petenții sesizează C.N.C.D. cu privire la discriminarea produsă prin dispozițiile legii nr. 223/2007 privind statutul personalului aeronautic civil și normele metodologice de aplicare nr. 1064/2007 relativ la modul de stabilire și de calcul a pensiei în raport cu pensia militară.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin plângerea înregistrată cu nr. 7155 din 21.05.2008, petenții consideră că legea nr. 223/2007 și normele de aplicare instituie o discriminare față de personalul navigant profesionist din Flotila 50 Aviație Transport. Potrivit art. 50 alin.1 din legea nr. 223/2007 personalul aeronautic civil navigant profesionist are

dreptul la pensie de serviciu care se stabilește potrivit prevederilor art. 43-49 din legea nr. 223/2007. Normele metodologice de aplicare a legii nr. 223/2007 omit menționarea expresă a personalului pensionat militar, conform Decretului nr. 214/1977, în prezent legea nr. 164/2001. Astfel, se arată că la recalcularea pensiilor militare de state nu s-au avut în vedere și drepturile salariale primite de personalul aeronautic navigant civil, conform legii nr. 223/2007, bazele de calcul ale pensiilor fiind diferite.

IV. Procedura de citare

4.1. Urmare petiției înregistrate sub nr. 7155 din 21.05.2008, Colegiul Director a solicitat puncte de vedere cu privire la obiectul petiției Ministerului Apărării și Autorității Aeronautice Civile Române.

4.2. Prin adresele înregistrate cu nr. 7946 din 05.06.2008 și nr. 7947 din 05.06.2008 au fost solicitate puncte de vedere la care s-au remis Colegiului Director răspunsuri prin adresele înregistrate cu nr. 9301 din 04.07.2008 (Autoritatea Aeronautică Civilă Română) și nr. 9661 din 16.07.2008 (Ministerul Apărării). Punctele de vedere au fost comunicate petenților pentru a-și formula propriile precizări.

4.3. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4.4. Prin adresa înregistrată cu nr.9452 din 09.07.2008 au fost citați petenții, prin reprezentant ales. Prin adresa cu nr.9453 din 09.07.2008 a fost citat Ministerul Apărării, prin reprezentant, iar prin adresa cu nr. 9454 din 09.07.2008 a fost citată Autoritatea Aeronautică Civilă Română. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 29.07.2008. La termen s-au prezentat petenții și Ministerul Apărării.

4.5. Membrii Colegiului Director prezenți la audieri, au ridicat din oficiu excepția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării și au pus în discuția părților acest aspect.

4.6. Ministerul Apărării a invocat excepția necompetenței materiale a C.N.C.D. precum și excepția lipsei calității pasive a Ministerului ca reclamat. Autoritatea Aeronautică Civilă, prin adresa înregistrată cu nr. 10218 din 29.07.2008 a invocat excepția calității procesuale pasive.

4.7. Petenții au solicitat respingerea excepției de necompetență, arătând că în calitate de instituție specializată în domeniul nediscriminării, C.N.C.D. se poate pronunța asupra fondului petiției.

4.8. Colegiul a acordat părților termen pentru a depune concluzii scrise la 21.08.2008.

4.9. Dosarul a fost pus în discuția Colegiului Director în ședința de deliberări din data de 03.09.2008 și data de 15.10.2008 fiind soluționat, în cea din urmă ședință de deliberări.

V. Susținerile părților

Susținerile petenților

5.1.1. Pe fond, petenții arată că legea nr. 223/2007 și normele de aplicare nr. 1064/2007 instituie o discriminare față de personalul navigant profesionist din Flotila 50 Aviație Transport. Potrivit art. 50 alin.1 din legea nr. 223/2007 personalul aeronautic civil navigant profesionist are dreptul la pensie de serviciu care se stabilește potrivit prevederilor art. 43-49 din legea nr. 223/2007. Normele metodologice de aplicare a legii nr. 223/2007 omit menționarea expresă a personalului pensionat militar conform Decretului nr. 214/1977, în prezent legea nr. 164/2001.

5.1.2. Astfel, se arată că la recalcularea pensiilor militare de stat nu s-au avut în vedere și drepturile salariale primite de personalul aeronautic navigant civil, conform legii nr. 223/2007, bazele de calcul ale pensiilor fiind diferite. În opinia petenților situația creată de adoptarea legii nr.223/2007 și a Normelor Metodologice de aplicare diferențiază clar și injust personalul navigant profesionist din fosta Flotilă 50 Aviație Transport în comparație cu personalul aeronautic civil navigant din aviația civilă din România.

5.1.3. Petenții consideră că au fost încălcate dispozițiile Art. 16 alin1 și Art. 49 din Constituția României privind principiul egalității cetățenilor în fața legii și autorităților publice precum și restrângerea exercițiului unor drepturi, creându-se o inegalitate vădită la nivelul pensiilor acordate personalului aeronautic din aviația civilă față de personalul aeronautic navigant militar profesionist din Flotila 50.

5.1.4. În acest sens, petenții solicită Consiliului să promoveze un proiect legislativ care să stabilească aplicarea prevederilor legii nr. 223/2007 și personalului aeronautic militar navigant care a făcut parte din Flotila 50 Aviație Transport.

Susținerile Ministerului Apărării

5.2.1. Ministerul Apărării solicită respingerea petiției pe cale de excepție, invocând necompetența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării de a se pronunța asupra fondului deoarece cauzele presupusei discriminări invocate de petenți rezulta din modul de legiferare a unor situații juridice, motiv pentru care problema în discuție ar putea fi una de constituționalitate a prevederilor legislației în materia pensiilor militare, competența de soluționare revenind Curții Constituționale. Pe de altă parte, în raport cu solicitările petenților, C.N.C.D. nu are drept de inițiativă legislativă potrivit dispozițiilor art. 74 din Constituția României, astfel încât Consiliul nu are competența de a soluționa petiția.

5.2.2. De asemenea, se invocă excepția lipsei calității de reclamat a Ministerului Apărării deoarece aspectele sesizate de petenți nu sunt în legătură cu o anumită activitate desfășurată de instituția militară, activitate în urma căreia acestuia să se fi creat o situație care să fie considerată discriminatorie comparativ cu persoane aflate în situații similare. Presupusa faptă de discriminare invocată de

petenți are în vedere modul de reglementare al pensiilor potrivit legii nr. 223/2007 respectiv legii nr. 164/2001 cu modificările și completările ulterioare.

5.3.3. Pe fond, Ministerul arată că drepturile de pensie stabilite potrivit legii nr. 223/2007 sunt componentă a sistemului public de pensii, bazat pe principiul contributivității, conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice, participante la sistemul public, drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite. Sistemul pensiilor militare de stat din România, este un sistem ocupațional de pensii fără a se baza pe un sistem contributiv, plata pensiilor militare de stat asigurându-se de la bugetul de stat. Or, în cauză suntem în fața unor situații obiectiv diferite care sunt reglementate diferit de legiuitor.

Sușinerile Autorității Aeronautice Civile

5.4.1. Autoritatea Aeronautică Civilă invocă excepția calității procesuale pasive deoarece nu poate fi parte în cauză, sesizarea formulată de petenți vizând discriminarea instituită de legea nr. 223/2007, Autoritatea nefiind menționată de petenți în calitate de pârât. Or, calitatea procesuală pasivă presupune existența unei identități între persoana pârâtului și cea despre care se pretinde că este obligată în raportul juridic dedus judecătii.

5.4.2. Pe fond, arată că legiuitorul a înțeles să stabilească condiții diferențiate pentru acordarea dreptului la pensie având în vedere situația obiectiv diferită în care se găsesc diverși titulari ai acestui drept. Astfel, principiul constituțional al egalității în drepturi nu presupune omogenitate, ci justifică instituirea unui tratament juridic diferențiat în cazul unor situații diferite.

5.4.2. Deasemenea, potrivit art. 18 alin.2 din legea nr. 164/2001, dovada privind vechimea în serviciu prestată în altă calitate decât cea de militar, se face cu carnetul de muncă sau cu alte acte pe baza cărora se face pensionarea potrivit legii nr. 19/2000. Față de faptul că petenții au prestat activitate aeronautică civilă, se apreciază că sunt aplicabile dispozițiile art. 20 din aceeași lege, care prevăd că între sistemul pensiilor militare de stat și sistemul public de pensii se recunosc reciproc perioadele de vechime, respectiv stagiile de cotizare.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. **În fapt**, Colegiul Director reține că petenții sesizează C.N.C.D. cu privire la discriminarea instituită prin prevederile legii nr. 223/2007 și normele de aplicare ale acesteia față de personalul navigant civil în comparație cu prevederile aplicabile acestora, ca personal navigant profesionist din Flotila 50 Aviație Transport. În opinia petenților, potrivit art. 50 alin.1 din legea nr. 223/2007 personalul aeronautic civil navigant profesionist are dreptul la pensie de serviciu care se stabilește potrivit prevederilor art. 43-49 din legea nr. 223/2007 iar normele metodologice de aplicare a legii nr. 223/2007 omit menționarea expresă a personalului pensionat militar, conform Decretului nr. 214/1977, în prezent legea nr. 164/2001. Astfel, la recalcularea pensiilor militare de stat nu s-au avut în vedere

și drepturile salariale primite de personalul aeronautic navigant civil, conform legii nr.223/2007, bazele de calcul ale pensiilor fiind diferite, în contradicție cu prevederile art.16 și art. 49 din Constituția României.

6.2. În drept, analizând susținerile părților și excepțiile ridicate în cauză din oficiu și de Ministerul Apărării precum și Autoritatea Aeronautică Civilă, Colegiul Director urmează a analiza excepțiile raportat la capetele de cerere invocate de petenți. În raport cu excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării ridicată din oficiu și invocată de Ministerul Apărării, Colegiul Director reține următoarele aspecte:

6.3. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul Director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul Director, analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele Art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță.

6.4. Colegiul Director, analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele Art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu, unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excudere, deosebire sau preferință, și care circumstanțiat la situația petentului/petentei (petenților/petentelor), ipso facto, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

6.5. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constitutive ale Art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.6. Din acest punct de vedere, sub aspectul incidenței art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul Director ia act de faptul că petenții, în plângerea dedusă soluționării, sesizează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării solicitând constatarea unei fapte de discriminare produsă de dispozițiile legii nr. 223 din 4 iulie 2007 privind Statutul personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România precum și Normele metodologice din 23 octombrie 2007 de aplicare a prevederilor Legii nr. 223/2007 privind Statutul persoanelor aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România.

Petenții se consideră discriminați prin adoptarea legii nr. 223/2007, în speță de prevederile art. 50 și prevederile art. 43-49 care stabilesc dreptul personalului aeronautic civil navigant la pensie de serviciu potrivit unei baze de calcul stabilită

în conformitate cu dispozițiile cuprinse în articolele 43 la 49 din legea nr. 223/2007. Astfel, comparativ cu modul de stabilire a pensiei militare de stat pe care o primesc, în conformitate cu Decretul nr. 470/1977, respectiv în condițiile legii nr. 164/2001 privind pensiile militare de stat, petenții se consideră discriminați, situația tratamentului diferențiat fiind generată de adoptarea legii nr. 223/2007 și Normele metodologice de aplicare a legii, prin omisiunea legiuitorului de a cuprinde și categoria profesională din care fac parte petenții, contrar principiului egalității prevăzut în art. 16 și art. 49 din Constituția României.

6.7. Raportat la obiectul petiției, astfel cum este formulat, Colegiul Director reține că fapta de discriminare invocată, este ipso facto concretizată prin două moduri conexe. Ab initio, împrejurarea nașterii faptei de discriminare este corelativă adoptării de către Parlamentul României a legii nr. 223 din 4 iulie 2007, publicată în Monitorul Oficial nr. 481 din 18 iulie 2007.

6.8. Adoptarea legislației privind statutul personalului aeronautic civil, și cu precădere modalitatea prin care legiuitorul a stabilit drepturile de pensie și modul de calcul al pensiei în beneficiul personalului aeronautic civil, a determinat, în opinia petenților, o situație discriminatorie ce a luat naștere prin instituirea prevederilor cuprinse în articolele 43 la 50 din legea nr. 223/2007. Subsecvent, omisiunea cuprinderii categoriei profesionale a petenților ca beneficiar ale pensiei astfel cum este reglementată de legea nr. 223/2007, prevederile normative per se comparativ cu prevederile normative privind pensia militară și modul de calcul al acesteia potrivit Decretului nr. 470/1997 și legii nr. 164/2001 cu modificările și completările ulterioare, aplicate la situația petenților, circumstanțiază o faptă de discriminare, în opinia acestora, generându-se o încălcare a principiului nediscriminării consacrat prin dispozițiile art. 16 alin.1 și art. 49 din Constituția României.

6.9. În considerarea obiectului petiției, astfel cum este formulat de petenți, Colegiul Director este de opinie că împrejurarea nașterii tratamentului ipotetic diferit, decurge sui generis din prevederile legii nr. 223/2007 comparativ cu prevederile legii nr. 164/2001, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, în fapt, în exercitarea competențelor sale, Colegiul Director este chemat să se pronunțe cu privire la circumstanțe ce decurg din procesul legislativ, în speță, prin adoptarea ori modificarea cadrului legal privind pensia unor categorii distincte de persoane, împrejurări ce instituie discriminări, în opinia petenților, în contradicție cu dispozițiile din Constituția României. Desigur, Colegiul reține că petenții invocă aplicarea prevederilor legale prevăzute în legea nr. 223/2007 prin analogie cu aplicarea prevederilor legii nr. 164/2001, însă această situație pune în discuție un aspect de aplicare a legii. Or, pretinsa discriminare nu își are izvorul într-un fapt volitiv determinat de o acțiune a Ministerului Apărării sau a Autorității Aeronautice Civile prin care se face ceea ce este interzis de lege ori o omisiune prin care nu se face ceea ce pretinde legea cât în caracterul prezumtiv neconstituțional al prevederilor din legea nr. 223/2007 comparativ cu dispozițiile privind legea pensiilor militare de stat. Însăși petenții arată că: „situația creată de adoptarea legii nr. 223/2007 și a normelor metodologice de aplicare diferențiază clar și injust personalul navigant profesionist din fosta Flotilă 50 Aviație” „.... dispozițiile Legii 223 cu privire la pensia de serviciu introducând în mod clar o discriminare în legislația

pensiilor, fără a avea un criteriu obiectiv și rațional. Procedându-se astfel au fost încălcate dispozițiile art. 16 alin.1 și 49 din Constituția României privind principiul egalității cetățenilor în fața legii și autorităților publice fără privilegii și fără discriminări, cât și în ce privește restrângerea exercițiului unor drepturi...”

6.10. Or, în ceea ce privește procesul legislativ, astfel cum s-a susținut în jurisprudența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (vezi spre exemplu Hotărârea nr. 310 din 14.05.2008, Hotărârea nr. 430/22.07.2008, Hotărârea nr. 433 din 30.07.2008 și altele), de plano, Colegiul Director este de opinie că adoptarea sau modificarea unor acte normative nu poate fi asimilată unui comportament în sensul prevederilor Ordonanței de Guvern nr. 137/2000, republicată. În plus, Constituția României consacră, în conformitate cu art. 74 alin.1, inițiativa legislativă ce se exercită de Guvern, parlamentari sau de cetățeni pe calea inițiativei populare. Or este de natura evidenței că modificarea, completarea ori abrogarea unor acte normative nu poate atrage după sine o eventuală răspundere contravențională.

6.11. Astfel cum a reținut și Curtea Constituțională în Decizia nr. 1.011 din 8 noiembrie 2007 publicată în Monitorul Oficial nr. 809 din 27 noiembrie 2007 și a reiterat în Deciziile sale cu nr. 818, 819, 820 și 821 din 3 iulie 2008, publicate în Monitorul Oficial nr. 537 din 16.07.2008 „Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare este o *reglementare specială care stabilește comportamentele considerate discriminatorii* în viziunea legiuitorului și creează mecanismele prin care orice tip de discriminare poate fi sancționat și eliminat”. Astfel, Curtea în mod expres desprinde scopul legiuitorului în reglementarea acelor „comportamente”, i.e. împrejurări de fapt aplicate la situația unor persoane, grupuri de persoane sau comunități comparativ cu alte persoane, grupuri de persoane ori comunități, ce pot fi reținute ca discriminatorii în ipotezele prevăzute de Ordonanța nr. 137/2000 republicată. Dealtfel, în deciziile sus menționate, Curtea Constituțională arată în mod explicit că „*actul normativ criticat sancționează contravențional orice deosebire, excludere, restricție sau preferință care are ca scop ori efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în domeniul politic, economic, social și cultural ori în orice alte domenii ale vieții publice, dacă deosebirea, excluderea, restricția sau preferința se datorează apartenenței la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, respectiv convingerilor, sexului sau orientării sexuale ori apartenenței la o categorie defavorizată*”.

6.12. Este evident în acest sens, că acele comportamente considerate discriminatorii și care sunt sancționabile contravențional nu pot fi echivalate sau asimilate cu procesul legislativ, în speță situațiile ce implică modificarea, completarea sau abrogarea unor prevederi legale de către legiuitor, respectiv Guvern.

6.13. În raport cu statuările Curții Constituționale relativ la O.G. nr. 137/2000, republicată, este lipsit de echivoc faptul că, prin natura sa, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării investighează, constată și sancționează fapte de discriminare. Corelativ obiectului petiției și raportat la discriminarea instituită, în opinia petentei, prin prevederile art. 1 din O.U.G. nr. 148/2005 cu

modificările și completările ulterioare, trebuie ținut cont de faptul că în jurisprudența sa, Colegiul Director a statuat că nu analizează modul de stabilire sui generis, prin lege a unor drepturi în favoarea unor categorii de persoane în mod diferit față de alte categorii ori nereglementarea de legiutor a unor aspecte care țin de statutul unei persoane sau categorii de persoane. Din acest punct de vedere, examinarea soluțiilor legislative per se, alese de către legiutor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

6.14. Or, relativ la obiectul petiției, este indubitabil că „fapta de discriminare” invocată de petenți este de facto echivalentă cu o problemă de constituționalitate, pe care, de altfel, petenții o susțin prin apărările lor sub aspectul incidenței art. 16 alin.1 și art. 49 din Constituție corelativ prevederilor legii nr. 223/2007. Din acest punct de vedere, o eventuală răspundere a Ministerului Aparării, în speța dedusă soluționării, nu ar putea fi apreciată de Colegiul Director deoarece Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării își exercită atribuțiile strict sub aspectul investigării, constatării și sancționării acelor fapte considerate discriminatorii în viziunea legiutorului și care atrag răspunderea contravențională.

6.15. De altfel, în măsura în care s-ar admite că pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000, republicată, C.N.C.D. poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unui text de lege, s-ar pune în discuție legitimitatea C.N.C.D. de a înlătura consecințele faptelor discriminatorii, prin hotărâri, ce pot duce, în ultimă instanță, la încetarea aplicabilității unor dispoziții de lege, și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, încălcându-se în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea în atribuțiile legislativului dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale Art. 16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

6.16. Pe de alta parte, sub aspectul solicitării petenților adresate Consiliului de a promova un proiect legislativ care să stabilească extinderea aplicării prevederilor legii nr. 223/2007 la personalul aeronautic militar navigant profesionist ce a făcut parte din Flotia 50 Aviație Transport, trebuie precizat că Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, nu conferă această prerogativă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Din acest punct de vedere, Colegiul Director reține că potrivit art. 74 din Constituția României, inițiativa legislativă se exercită de către Guvern, parlamentari sau de cetățeni pe calea inițiativei populare. Inițiativa legislativă presupune dreptul unor subiecte de drept calificate de a sesiza una din Camerele Parlamentului și obligația Camerei respective de a se pronunța asupra acestei sesizări, adoptând-o sau respingând-o. (vezi în acest sens, Mihai Constantinescu, Antonie Iorgovan, Ioan Muraru, Elena Simina Tănăsescu, Constituția României revizuită, comentarii și explicații, editura All Beck, 2004) În raport cu aceste aspecte reținem că, ispo jure, Constituția României, prin art. 74 alin.1, nominalizează expresis verbis subiecții cărora le este recunoscut dreptul la inițiativa legislativă, în speța Guvernului, fiecărui deputat sau senator (ceea ce nu exclude posibilitatea ca ei să o formuleze colectiv) sau unui număr de 100.000 de

cetățeni cu drept de vot, care trebuie să provină din cel puțin un sfert din județele țării, iar în fiecare, inclusiv în municipiul București, să fie înregistrate cel puțin 5000 de semnături ale susținătorilor. Or, având în vedere considerentele expuse mai sus, Colegiul Director urmează a admite excepția necompetenței materiale a C.N.C.D. în raport cu obiectul petiției.

7.20. Coroborat motivelor care au stat la baza admitterii excepției necompetenței materiale a C.N.C.D. în strânsă legătura cu obiectul petiției relativ la discriminarea instituită prin dispozițiile normative cuprinse în legea nr. 223/2007 comparativ cu dispozițiile legii nr. 164/2001, Colegiul admite excepția lipsei calității de reclamat a Ministerului Aparării și a Autorității Aeronautice Civile din România. Acest aspect este fundamentat și prin faptul că pretențiile deduse soluționării sunt corelative soluțiilor legislative alese de către legiuitor, ceea ce excede unei eventuale răspunderi a Ministerului Apărării ori a Autorității Aeronautice Civile.

Opinie separată a membrului în Colegiul Director, Haller István

1. Referitor la necompetența materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării privind acte normative, îmi exprim următoarea opinie:

1.1. Privind atribuțiile Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, **O.G. nr. 137/2000**, republicată, are următoarele prevederi relevante: „**Art. 16** - Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, denumit în continuare Consiliul, este autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și totodată garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte. [...] **Art. 18** - (1) Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării. (2) Consiliul elaborează și aplică politici publice în materia nediscriminării. În acest sens, Consiliul va consulta autoritățile publice, organizațiile neguvernamentale, sindicatele și alte entități legale care urmăresc protecția drepturilor omului sau care au un interes legitim în combaterea discriminării.”

În consecință, în calitate de singura autoritate de stat din România care este definit ca fiind garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, responsabil cu privire la armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative care contravin principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu poate invoca excepția necompetenței materiale în situația în care obiectul petiției se referă la o prevedere legală.

1.2. Ordonanța de urgență nr. 75 din 11 iunie 2008 privind stabilirea de măsuri pentru soluționarea unor aspecte financiare în sistemul justiției, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 462 din 20 iunie 2008, la art. V, prevede: „În Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 8 februarie 2007, după alineatul (2) al articolului 19 se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins: «(3) Sesizările având ca obiect măsurile

legislative adoptate în contextul stabilirii politicii de salarizare a personalului din sistemul bugetar nu intră în competența de soluționare a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.»

Astfel în mod implicit se recunoaște competența de soluționare a petițiilor care au ca obiect măsurile legislative adoptate în alte domenii decât cele care privesc salarizarea personalului din sistemul bugetar.

1.3. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a soluționat sute de petiții care au avut ca obiect măsuri legislative, acestea fiind confirmate de decizii ale instanțelor (cum ar fi cele privind statutul magistraților). Art. V al **O.U.G. nr. 75/2008** este motivat tocmai de aceste hotărâri ale Consiliului.

1.4. Curtea Constituțională a României s-a pronunțat în sensul de a considera contrară **Constituției României** practica instanțelor de judecată de a anula sau de a refuza aplicarea unor acte normative cu putere de lege considerând că sunt discriminatorii, și de a le înlocui cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative (**Decizia nr. 821 din 3 iulie 2008**). Hotărârile Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării nu au însă valoarea hotărârilor instanțelor de judecată, întrucât formulează doar recomandări privind necesitatea armonizării dispozițiilor din corpul actelor normative care contravin principiului nediscriminării, astfel aceste hotărâri ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării nu contravin principiului separării puterilor în stat, invocat de Curtea Constituțională cu privire la hotărârile instanțelor de judecată, puterii legislative revenind sarcina de a analiza dacă și în ce mod schimbă actul normativ în cauză.

1.5. Prezenta opinie separată nu analizează obiectul petiției, ci critică doar soluția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Fondul petiției poate fi soluționat în situația în care petentul se adresează instanței de contencios administrativ în termenul de 15 zile, iar instanța desființează prezenta hotărâre și dispune propunțarea pe obiectul petiției.

2. Referitor la lipsa calității procesuale pasive a unui minister de resort când se invocă caracterul discriminator al unui act normative, îmi exprim următoarea opinie:

2.1. Conform art. 74 al **Constituției României**, inițiativa legislativă aparține și Guvernului României.

2.2. Conform art. 1 alin. 4 și art 3 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată, legislația privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare se aplică inclusiv ministerelor.

2.3. Astfel Ministerul Apărării, în ipoteza constatării lipsei unei inițiative legislative de a înlătura efectele unui act normativ discriminatoriu, crează o diferențiere care trebuie analizată dacă reprezintă sau nu discriminare.

3. Colegiul Director, fără a aștepta motivarea unei decizii date de Curtea Constituțională (care, nefiind publicat în Monitorul Oficial al României, nu poate produce efecte), și-a schimbat practica anterioară prin care a arătat că în situația în care se constată că un act normativ are prevederi discriminatorii formulează o recomandare către ministerul de resort solicitând inițierea unei modificări legislative. O astfel de recomandare nu are caracter obligatoriu, prin urmare nu încalcă constituționalitatea în domeniul inițiativei legislative.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu majoritate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția necompetenței materiale a C.N.C.D. în raport cu obiectul petiției, astfel cum este formulată;
2. Admite excepția lipsei calității procesuale pasive a Ministerului Apărării și a Autorității Aeronautice Civile;
3. Clasarea dosarului;
4. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;
5. O copie a hotărârii se va transmite petenților, prin reprezentant O G , cu domiciliul de corespondență în
6. O copie a hotărârii se va transmite Ministerului Apărării, cu sediul în str. Izvor, nr.13, Sector 5, București.
12. O copie a hotărârii se va transmite Autorității Aeronautice Civile Române, cu sediul în Sos. București-Ploiești, nr. 38-40, Sector 1, București.

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

IONIȚĂ GHEORGHE – Membru

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU – Membru

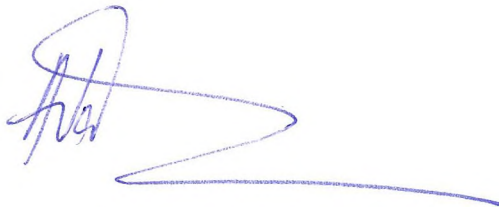
PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA PAULA ROXANA – Membru

VASILE ANA MONICA – Membru

Data redactării 06.11.2008

Red. D.G., Tehnored. A.P., 3 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

